

TRACTATUS
DE REGIA PROTECTIONE
Vi Oppressorum Appellantium.
PARS TERTIA.

Qua continentur capita circa violentias, quae ab Ecclesiasticis iudicibus, non deferentibus appellationibus legitimis, interpositis, principaliter à sententiis diffinitivis, committuntur.

CAPUT I.

Si virtute alicujus contractus, quo alimenta promissa sunt, quibus iudex ex officio dare jubet, (puta Filio à Patre, Patri à Filio, & similibus) agatur, à sententia super tali contractu lata appellationi non deferens, an vim faciat. Et quid generaliter à qualibet alimentorum sententia, vel eorum, quae celerem executionem desiderant.

SUMMARIUM.

1. A sententia praestante alimenta appellatio interposita non suspendit executionem, quia venter dilationem non patitur. Alimentorum praestatio celerem executionem desiderat, ibidem.
2. Alimenta praestare condemnatus, non auditur in prosecutione appellationis, nisi prius solvat alimenta.
3. Ab alimentorum sententia prohibetur appellari quoad effectum suspensivum tantum, non quoad devolutivum.
4. Commissio appellationis super sententias alimentorum praesentium, aut futurorum datur cum clausula (sine retardatione praestations alimentorum) vel (sine praedicio legitima executionis.)
5. Alimnario satis consulitur sublata duntaxat appellatione quoad effectum suspensivum, quo procedunt rationes, quibus ab alimentorum sententia negatur appellatio.
6. In omnibus causis quae celerem expeditionem desiderant appellatio quoad suspensivum tollitur. Periculum ubi sit in mora, quando tollitur appellatio, ibidem remissive.
7. Ab alimentorum sententia denegatur suspensiva appellatio, non solum quando omnia alimenta petuntur, sed & quando eorum pars tantum petitur, ut vestitus, habitatio, & similia.
8. Alimentorum à sententia appellatio denegatur, non solum quando proceditur principaliter, sed etiam quando incidenter ad illa actum est. Circa materiam l. si instituit. §. de inofficioso, ff. de inoffic. testam. qui sint videndi, ibid. Reprobatur opinio Cordubae à Lara contrarium asseverantis, scilicet, ubi agitur principaliter non negari appellationem, ibidem.

9. Alimenta petita à paupere habent privilegium, ut per appellationem non suspendantur, quando petuntur à paupere, secus si à divite, in quo cessat ratio prohibitionis & privilegii.
10. Alimenta futuri temporis petita hoc habent privilegium, ut praestatio non suspendatur per appellationem, secus alimenta praeteriti temporis, quia jam semel evasit periculum.
11. Alimenta futura dicuntur etiam ea quae debentur à die motae litis.
12. Inter alimenta praeterita & futura dispar est ratio, & sic in istis summarie proceditur, in illis vero non.
13. Alimenta quando petuntur officio iudicis, non admittuntur appellatio suspensiva, secus quando jure actionis, quia tunc admittitur. Reprobatur Sigismundus Scaccia hanc communem distinctionem non admittens, ibid. Quae distinctio procedit in inope petente alimenta.
14. Reprobatur opinio Petri Surdi. Alimenta quae officio iudicis petuntur, jure naturali debentur, in petitis jure actionis solum jus civile operatur, ibidem.
15. Alimenta in lite pendente praestentur pauperi habenti pro se sententiam, tria requiruntur copulative.
16. Alimenta quando petuntur jure actionis, iudicium est summarium, sed ordinarium, quo datur appellatio.
17. In legato pro alimentis agitur jure actionis.
18. Alimenta petens, si reportet contra se sententiam negativam, potest licite appellare quoad utrumque effectum.
19. A sententia negativa lata contra agentem aliqua via privilegiata generaliter admittitur appellatio.
20. Alimenta petita vigore contractus, quo fuerit promissa ei, cui jure naturali, & officio iudicis debebantur, puta filio, patri, & similibus, an à sententia lata pro illis praestandis admittant appellationem suspensivam.
21. Actio iudicati licet habeat executionem paratam, stipulatio tamen per quam ipsa novatur ejus privilegio non gaudet.
22. Contractus celebratus in ultima voluntate propriam amittit naturam, & eam assumit ad ultima voluntate. A mero possessorio licet non appellatur, à possessorio inventato virtute contractus appellatio admittitur, ibid.
23. Provisio hominis facit cessare privilegium sibi à jure concessum.

Appella-

24. Appellationis prohibitio, & illius permissio ubi in uno subjecto concurrunt, haec an praevalet.
25. Ad alimenta ubi agitur virtute contractus per illum, cui jure naturali debentur, pariter appellationem carere suspensivo, defenditur. Duae regulae ubi reperuntur, una affirmativa, alia prohibitiva, haec praeponderat, ibid.
26. Privilegia duo ubi concurrunt, aliud prohibitivum, aliud permissivum, illud potius praevalet.
27. L. qui id quod, ff. de donatio. in proposito pulchre ponderatur. Donatione in stipulationem deducta, & virtute stipulationis condemnatus donator, non amittit privilegium illi copetens, ne conveniatur ultra quod facere potest, ib.
28. Actio aliqua quando non devolvitur in aliam intelligitur devoluta secundum suam naturam primariam.
29. Qualitas naturalis, & accidentalis quando in aliquo concurrunt, & simul stare non possunt, praevalet naturalis. Causa primordialis & originalis potius attenditur, ibid.
30. Principium est sine potentius, causaque incipiens potentior est perferente.
31. Finis regulatur à suo principio, & ad illud trahitur. In filio contrahente alimenta concurrunt officium iudicis inductum ab ipsa natura, & contractus quod est quid accedens, sicque illud naturale debet attendi, ibid.
32. Stipulatio quae est stricti juris, si interponatur super contractu bonae fidei, hujus natura & effectus reitnetur, quia qualitas primae obligationis censetur adjecta in stipulationem.
33. Remedium l. 2. C. de rescinden. vend. licet non detur contractibus stricti juris, locum tamen habet in stipulationibus adjectis super contractibus bonae fidei.
34. Deposito subrogato loco alterius contractus possunt opponi omnes exceptiones quae poterant opponi priori contractui.
35. Resolutio questionis propositae est sedere distinctionis. Alimenta quae iudicis officium debebantur, si in obligationem deducantur, animo novandi officium iudicis competis pro illis (quo novatio expressè hodie requiritur) evanescent officium iudicis, & remanet sublatum, & sic ex contractu agendum est, & jure actionis, ibid.
36. Extincta prima actio per novationem, extinguuntur omnia eius privilegia.
37. Verba l. si non obtulit, §. si ex conventionem ff. de re jud. expenduntur.
38. Alimenta non deducta in contractum ab eo, jure naturali debebantur, non novandi animo, sed potius ad illius corroboracionem addamentum, & majorem securitatem, & cautionem non amittunt suum privilegium competens ex officio iudicis.
39. Verba l. si non obtulit, §. ex conventionem, ff. de re jud. ulterius ponderantur. Verba l. 2. verbi quare ff. de privil. credi, expenduntur in proposito, cui mirabiliter conducunt, ibid.
40. Semper attenditur, quod principaliter agitur, & res denominatur à potentiori.
41. Qualitas proveniens ex officio iudicis ad alimenta & ejus privilegium ut praeponderat, debet actor in iudicium deducere, & probare qualitates huic officio iudicis necessarias.
42. Officium iudicis cum concurrat cum actione, quando per illud uberius consulitur agenti, atque aliquid addatur actioni.
43. Ad alimenta quando agitur ex utraque obligatione, una admittens appellationem, alia excludens illam (prout est officium iudicis) haec illi detrahit.
44. Qualitas prohibitiva & permissiva quando concurrunt circa unum & eundem individuum, qualitas negativa vincit.
45. Alimentorum promissio (cessante novatione) obligationi à lege inducitur accedit accessorie, & ita ejus natura vestitur quoad appellationis prohibitionem.
46. Alimentorum à sententia diffinitiva prohibita appel-

latio quoad suspensivum, multo fortius prohibita intelligitur ab interlocutoria.

47. Ab alimentis ad dotem valere argumentum, plures affirmant.
48. Ab alimentorum sententia sicut non licet appellare, ita in causa dotis non licere plures affirmant, quod auctor nunquam vidit praticari. Alimenta in causa dotis an sint pendente appellatione ministranda, vide ibid.
49. Alimentorum à sententia reformatoria appellationi emissa an sit deferendum, remissive.
50. Alimenta nimis taxata in eadem sententia, qua quis ad eorum praestacionem condemnatur, aut admittunt appellationem quoad utrumque effectum, ubi opinio Avendani reprobatur.
51. A taxatione seu fructuum liquidatione facta in executione rei judicate, non datur appellatio suspensiva.
52. Taxatio seu liquidatio quando fit in eadem sententia de ejus executione tractatur, non admittit appellationem omnes fatentur. Alimentorum taxatio facta in sententia stat, accessorie ad illorum condemnationem, & sic regulatur ab ejus natura quoad appellationis prohibitionem, ibid.
53. Alimentorum taxatio facta in eadem sententia, si admittit appellationem, nunquam potest effugari periculum, quod ex dilacione à jure consideratur.
54. A taxatione ciborum vendendorum in populis, & civitatibus facta per iudicem non admittitur appellatio suspensiva, juxta l. regiam.
55. A condemnatione facta vigore statuti aut ordinacionis civitatis super vestibus, & cibis disponentis à mille marapetinis infra non admittitur appellatio suspensiva, ex l. regia.
56. Taxatio mercedis seu alimentorum facta in sententia eadem non recipit appellationem suspensivam, prout determinavit Rota Romana contra Avendañum.
57. Ad exhibendam rem condemnatus, quando habet facultatem rei restituendae non appellat, quia tale iudicium non patitur dilacionem.
58. Ad exhibendum condemnatus si ulterius ultra rei exhibitionem ad aliquid aliud, puta, interesse seu penam condemnatur, an possit appellare.
59. Ad exhibendum condemnatur, & in eadem sententia conditionaliter ad interesse condemnatur, nisi solvat, &c. an possit appellare.
60. Legatum relictum pro sepultura dilacionem non recipit, propterea nec appellationem suspensivam.
61. Legatum quod dilacionem non recipit, debetur antequam hereditas adeat.
62. Periculum ubi imminet ex mora, potest legatarius impune propria autoritate legatum capere.
63. Cadaver debitoris detineri non potest per creditore, nec ejus appellatio quominus sepeliatur, donec solvatur debitum, admittenda erit.
64. & 65. Studiorum causa dilacionem non patitur, quare à sententia lata contra turbantem scholarem in habitatione appellatio non admittitur.
66. A sententia lata contra fabrum malleantem circa domum scholaris seu Doctoris appellatio non admittitur.
67. Testes senes, & valetudinarios potest iudex à quo licite recipere appellationem pendente, ob morae periculum, ne pereat probatio. Juramentum sub cuius forma & praestacione lata fuit sententia, potest recipi appellatione pendente, ne scilicet probatio pereat, ibidem.
68. Excommunicatum in articulo mortis constitutum potest iudex à quo appellatione pendente absolvi, quia periculum est in mora.
69. Vindicta & menses non recipiunt dilacionem, & ideo appellatio itis negotiis suspensivo effectu caret.
70. Dilacionem non recipiunt cause aliae, quae generaliter non admittunt appellationem.

71. Alimentantibus

- 71 Alimentanti, seu alimentatis crescente, vel decrescen- te patrimonio, etiam post factam condemnationem & taxationem a iudice, an crescant vel decrescant alimenta, remissive.
72 Periculum in mora caret lege, legem non admittit, atque legem tribuit, licitum facti, quod alias licitum non est, ibid.
Iudicem incompetentem legitimum facit, ibid. multo- ties alterat non solum præcepta humana, sed etiam divina, ibidem.
73 Periculum imminens, & instans necessitas attribuit jurisdictionem etiam non habenti, & à juris regulis tunc receditur, ibidem.

Hujus debili facili ut pateat exitus, à posteriori Capitulo parte initium est sumendum, an scilicet, & quando violentia adesse dicitur haud appellationi defensen interposita à sententia, qua præstari manda- tur alicui alimentis; quod ut prolixitas evitetur verbo- sa, quæ doctus affollet stomachari, & juniores confun- dere, illa generalis est regula constituenda, appella- tionis emissæ à sententia præstante alimenta alicui, vim non fieri à iudice non deferente, quoniam venter dilationem non patitur, atque alimentorum præstatio ce- lestem executionem desiderat: text. est, in l. fin. ibi ne frumentum in usum militum in annonæ subsidia con- trahatur, & ff. de appell. recipiend. text. est etiam in l. 2. ibi, sed perarò intra statutum tempus sententiæ exequantur; veluti si alimenta aliquibus constituantur, vel minori 25. annis subveniatur, & ff. de re judic. l. si institut. §. de inoffic. ibi, sed quia scriptus hæc res ap- pella verat, placuit interim propter inopiam pupilli ali- menta pro modo facultatum, quæ in officiosi testamen- ti accusatione pro parte ejus vindicabantur decerni, & ff. de inoffic. testam. quæ jura ad hoc ponderant, al- legant. Bart. in d. l. fin. n. 1. gl. verbo decedat, in c. qua fronte de appell. Specula. in tit. de appell. §. in quib. Bart. in l. Mela, in fin. ff. de alim. & cibari. legat. idem Bart. in l. solent. col. fin. eodem tit. Alberic. in d. l. fin. Aretin. conf. 97. n. 3. DD. in l. de alimentis, C. de trans- fact. Bernard. schol. decedat in c. qua fronte de app. Bart. in tract. de alim. Cumanus in d. l. fin. n. 4. Forcatol. in libello, qui scribitur penus juris civil. c. fin. Bald. in l. 2. C. quando provo. non est necess. Rom. singul. 286. incipit à sententia. Ill. in l. de alim. c. 5. C. de transfact. & ibi Aleciat. p. 4. Aretin. in stipulatus, n. 9. ff. de verbor. Angelin. l. pen- ult. in ff. de his qui sunt sui, vel alien. jur. Nicol. in tract. de concordia glossa, c. 6. fallen. 7. n. 35. fol. 192. t. 18. tractatum novar. Natta conf. 108. n. 1. lib. 1. idem Natta conf. 409. n. 5. lib. 1. Tirac. in tract. de privilegiis pæ cause, privileg. 147. Ant Cordub. de Lara in tract. de alim. §. si vel parens, n. 26. & seqq. Petrus Surd. in tract. de alim. tit. 8. privileg. 60. n. 5. Everard. loco 24. in si Crotus conf. 178. in si. Gramat. in conf. civi. 146. n. 14. Gigas in tract. de pen. q. 9. n. 3. Practic. Papiens. in form. libel. quo agitur pro re singul. n. 85. Afflic. in dec. 152. n. 3. Bal. Novelan. tract. de dote p. 9. privileg. 7. n. 2. Rebuff. 1. to. ad U. Gal. tit. de sentent. provisio. art. 1. gl. 2. Fachineus lib. 1. contro- v. jur. c. 77. Joannes Bottas conf. 24. n. 29. vol. 1. Lancel. Gallus in tract. de statu. vers. folios q. 6. n. 27. fol. 333. to. 2. Ludov. Pontan. in tract. de alim. c. 19. per tot. tom. 8. p. 2. Vitari. in tract. claus. tit. an poss. juri alim. ren. col. 12. circa fin. Cephal. conf. 485. n. 86. Mar. Mant. sing. 22. n. 4. Manfred. lib. 2. pract. concil. super atten. concil. 57. & concl. 157. Fabius Montelet. in sua pract. arbit. in 1. p. 6. q. prin- dubio. 13. n. 23. Afm. in praxi §. 3. i. c. 2. in 2. lim. princ. elegant. Aven. in rep. legum. Regn. verbo. governo. per tot. Lancel. de atten. 2. p. c. 12. limit. 14. Flores de Mena in pract. q. lib. 1. q. 14. n. 4. & etiam per Covar. & Lud. Mol. prosequitur Alvarus Valasc. verum jud. consult. 1. per tot. qui quidem respondet aliquibus mediis, quæ in contrarium (facilibus tamen) offeruntur.

Quod & in tantum procedit, ut magis sit speciale, quod condemnatus alimenta præstare, non auditur in prosecutione appellationis: nisi prius solvat alimenta, ita fuisse decisum per Rotam testatur Caputaq. in dec. 118. lib. 1. Contard. in l. unica in 3. lim. n. 57. C. si de manuten. poss. quia cum subtrahat parti defensionem, & non præstando alimenta, impedit causæ prosecutionem, merito non auditur, quod esse notabile privile- gium, dicit Surd. de alim. tit. 8. q. 96.
Quam regulam declares velim. Primò, ut si ab hac alimentorum sententia prohibita appellatio quoad u- num effectum tantum suspensivum, quoniam ipsa non obstante executioni traditur: ut secus si quoad devo- lutivum, quia quoad eum admittitur appellatio, ut decidit Rota in una Romana status, & alimentorum coram Capizueho, 17. Octobris 1552. & iterum 5. Maii 1513. ut est decisum in recollectis Caputaq. 1. p. 1153. incipit cum causa. Lancel. proximo loco citatus nu. 6. & super, Flores de Mena, Surdus, & imò ex multis Do- ctoribus Barbof. in l. 1. ff. solut. mari. 1. p. ex n. 56. & 57. fol. mihi 217. Casar Barbus dec. Bononien. 69. n. 10. per totum, & n. 18. & 32. Alexand. Trentacinq. variat. resolut. lib. 1. tit. 1. de alimentis, resolut. 1. n. 17. & 18. ubi explicat fol. 116. Domin. Joan. de Castilho quoti- dian. Controv. lib. 3. cap. 27. n. fin. & quando fumus in alimentis præstibus, vel futuris commissio super ap- pellatione datur cum clausula (sine retardatione præ- stationis alimentorù) vel sine præjudicio limitatæ exe- cutionis Veralli. dec. 39. & dec. 48. cum adductis 1. p. sequitur Marquella de commissio. 1. p. c. 18. à num. 14. fol. 210. ubi num. 17. & seqq. quod quando contra ali- mentarium datur sententia, non rescibitur, ita & omnes ferè citati jam hanc probant uniformiter declara- tionem.
Satis enim consultur alimentatio ablata suspensione, & impedimento, ita ut statim incipiat alimentis frui non spectato sine litis, quo quidem pariter satis sit rationi legum & Doctorum in re hæc assignate, quod scilicet, venter dilationem non patitur, & dum quæ appellatōnis cognoscitur, potest creditor fame perire, & ideo appellatōnis pars illa, & effectus deletur tantum qui huic rationi contrarius esset, & dilatori in- fam præbere potuisset, prout accidit in cæteris causis, quæ dilationem non patiuntur, sed celem expeditionem desiderant, ut probant text. in l. fin. de appel. recip. c. fi. 2. q. 6. Specul. in tit. de appel. §. in quibus; & vers. 8. lib. 1. col. 1. ff. de feriis. Marant. de ord. judic. 6. p. vers. & quandoque appellatur, n. 229. Contard. in re- petit. Lunic. ult. ratione decid. n. 17. C. si de momen. poss. & probant omnes citati Doctores, cum in his periculum sit in mora, latè Lancel. de atten. 2. p. c. 12. lim. 46. Aleciat. de judic. tit. de appel. §. in questionibus & casibus, & de quib. causis appellari poss. num. 8. Menoch. de reti. poss. rem. 3. nu. 843. jejunos venter non audit appellantes li- benter. Marquellan. de comm. 1. p. c. 16. n. 17.
Secundò & ex eadem ratione regulam declara, ut procedat non solum quando alimentis ipsa petuntur, sed etiam quando petitur aliqua eorum pars dumtaxat, ut vestitus, habitatio, & c. cum idem sit argumen- tum de parte quoad partem; quod de toto quoad to- tum, l. que de tota ff. de re vin. l. an. pars ff. pro derelicto, docet Ulpian. in l. cum ii in princ. ff. de transact. ibi est- dem prætoris notio ob transactionem erit, sive vestia- rium; sive de prædis alimentum legabitur: notat Phil- lip. Castren. in l. cum his in princ. n. 5. Corduba à Lara in d. tract. de alim. §. si vel parens n. 30. Vidè latius in- fra c. 2. à n. 23. cum seqq.
Tertio declara præstatam regulam, ut procedat gene- raliter, quando proceditur in causa alimentorum prin- cipaliter vel incidenter, ut quomodocumque sententia lata sit pro alimentis præstandis, appellationi esse mi- nimè deferendum, ut probant l. si instit. §. de inofficio- so, ff.

so, ff. de inoffic. testam. junct. l. si ff. de appell. recip. & l. 2. de re jud. & Doctores huc usque citati, qui in om- nes indistinctè & genericè loquuntur, & circa mate- riam d. l. si instituta, §. de inofficio, quæ de alimentis incidenter petitur loquuntur, videndus Covar. in pract. c. 6. n. 6. & 8. & per totum. Molin. de primogeniis lib. 2. c. 16. & multa per Surdum de alim. tit. 1. à q. 110. cum pluribus seqq. in quo nimis perperam loquutus est Lara in dict. §. si vel parens, num. 33. dicens, quod ap- pellatur à sententia alimentorum, quando principaliter agitur de eis, secus si incidenter, tum quia l. 7. tit. 19. p. 4. Alber. Pala. Rybens, & alii quos ipse allegat, nihil probant, nec incidens debet esse favorabilis ipso prin- cipali, & ideo illum merito reprehendit Surd. ubi supra tit. 8. q. 60. n. 24. dicens ejus sententiam, & opinionem erroneam, prout etiam stylos communis probat, scilicet, in utraque sententia alimentorum, sive prin- cipaliter, sive incidenter lata appellatio non suspendat.
Quarto declara præstatam regulam, ut procedat, quando alimenta petuntur à paupere, quando principaliter agitur de eis, secus si incidenter, tum quia l. 7. tit. 19. p. 4. Alber. Pala. Rybens, & alii quos ipse allegat, nihil probant, nec incidens debet esse favorabilis ipso prin- cipali, & ideo illum merito reprehendit Surd. ubi supra tit. 8. q. 60. n. 24. dicens ejus sententiam, & opinionem erroneam, prout etiam stylos communis probat, scilicet, in utraque sententia alimentorum, sive prin- cipaliter, sive incidenter lata appellatio non suspendat.
Quarto declara præstatam regulam, ut procedat, quando alimenta petuntur à paupere, secus autem si à divite, quia tunc cum cesset ratio fundamentalis, & immediata, propter quam alimentorum cautia celem expeditionem desiderat, & executionem, ne patiatur dilationem, quia in divite, & eo qui aliunde potest se educare, seu alere, nullum consideratur moræ, & dilatoris periculum, ut fame pereat, ut est receptissima sententia Speculatoris in tit. de appell. §. in quibus n. 12. Bart. in l. si ff. de appell. recip. n. 1. & ibi Cuna à n. 4. Aret. in conf. 96. Lara à Cordub. in d. §. si vel parens, n. 31. Cevall. in contra comm. opin. tom. 3. q. 897. n. 917. Marq. de commissio. 1. p. 18. n. 5. & 11. ubi adducit Rotæ decisiones, & ex his, quos in unum cumulavit Surd. dict. q. 50. n. 21. & seqq. licet quatenus id extendat ad pauperem agentem jure actionis, non bene fuisse loquutum, mox videbimus, pro quo est text. in d. l. 6. si institut. §. de inoffic. ff. de inoffic. testam. ibi, placuit propter inopiam pupilli alimenta, & c.
Quinto declara dictam regulam locum habere, quando petuntur alimenta futuri temporis, non verò præterita alimenta, quoniam in istis appellationi emissæ nisi deferat iudex, vim faciet, cum sit licita, si- quidem causa hæc nec celeritatem desiderat, nec peri- culum consideratur, cum in alimentis præteriti tempo- ris cesset ratio, & timor, ne quis fame pereat, jam enim evasit periculum, & reperitur in statu vitæ, ac ideo non est necessaria celeritas, ut declarat Joan. Andr. in addit. ad Specul. d. §. in quib. in vers. sed non quid super vers. aliorum, & hæc sententiam communem esse, di- cit Alberti. in l. penult. in ff. de his qui sunt sui vel alieni. Cuman. in l. si ff. de appell. recip. Aret. in conf. 97. in causa & puncto n. 3. vers. pro hoc dicto. Decius in l. de alim. n. 10. C. de transfact. Illib. Curtius junior. n. 13. Aleciatus pag. 4. Felin. in c. cum dilect. n. 16. de rescript. Marth. de Afflic. dec. 152. nu. 3. Didacus Pe- rez in rubr. tit. 1. lib. 3. ord. col. antepenult. & Dneñas in regul. 365. lim. 7. Guigas de pensi. q. 51. in si. Poller. in praxi censual. vers. hujusmodi, census super rebus, n. 86. Pedem. dec. 86. in si. Surdus ubi supra n. 15. & ibi Lara in d. §. si vel parens, n. 32. Lancel. Robert. de at- ten. 2. p. c. 12. lim. 23. Contard. in repetit. l. unica. C. si de momen. poss. limit. 3. n. 34. Caputaq. dec. 115. incipit, cum causa, p. 1. Sarmi. de redit. eccles. 3. p. c. n. 5. plures etiam ad ill. allegat. Marquell. de commissio. 2. p. c. 18. à n. 8. & à n. 16. cum seqq.
Et tunc alimenta futura dicuntur hoc casu, etiam ea, quæ debentur à die moræ litis, voluit Caputaq. dec. 118. vol. 1. Contard. in d. lim. 3. nu. 56. & seqq. Natta conf. 108. quoniam post princ. lib. 1. Lancel. ubi proximè d. lim. 2. 4. n. 8. quem sequitur Surd. d. q. 50. n. 16. Rota di- versorum, dec. 764. Dominicum præsupposito. n. 5. p. 1. di- verso Caputaq. dec. 24. alim. p. 1. Ruguel. tract. de appell. §. 2. c. 3. Et cum dispar sit ratio in præteritis, ac futu- ris, in illis enim judicium nec est summarium, Ma-

rant. de ord. judicio. 4. p. d. o. num. 52. Hieron. Graus conf. 68. n. 52. & alios quos citat Lara. d. §. si vel pa-rens, nu. 23. Marquella. de commissio. 1. p. c. 18. à n. 16. cum seqq. fol. 202.
Ultimò declara hanc regulam propositam, ut locum habeat, & procedat, quando officio judicis alimenta petuntur, non autem quando jure actionis; quoniam hoc ultimo casu appellationi non defersent à sententia emissæ, violentiam facere dicitur; quoniam licita repu- tatur, quæ sententia receptissima est, ut probant Specul. in tit. de appell. §. in quibus vers. tu dic, quod si petantur officio judicis, quam etiam post Alberi. sequitur Joannes Andreas ibi in addit. in verbo aliorum, Bart. in l. si ff. de appell. recipi. n. 1. & seqq. Pedem. dec. 25. n. 20. Lancel. Robert. in tract. de atten. 3. p. 23. à num. 6. & seqq. & post Bart. & Aretin. tenet Vital. tract. claus. fol. 189. in verbo, an juri alim. n. 10. n. 10. fol. 189. 487. col. 3. Casar Contard. in l. unica, in ampliat. n. 14. t. C. si de momen. poss. Ozascus dec. 25. n. 20. licet voluerit cavillare hanc distinctionem, Scaccia de appellat. q. 17. lim. 17. nu. 17. dicens quod rejecta communi distinc- tione appellari non poterit ab alimentis petitis ab inope, sive jure actionis, sive officio judicis illa petat, quia cum contra communem loquatur, audiendus non est; tenet etiam Aventa. in dictionario legum Regni, post responsa verbo, governo, vers. ista tamen regula fol. 189. & ex aliis tenet Flores de Mena pract. q. 15. num. 11. & sup. & ex Fachineo controversia un. jur. lib. 1. c. 77. Bart. & aliis affirmat Cevall. in contra comm. q. p. 4. 897. n. 920. Guillelmus de Comis in l. 2. ff. de his qui sunt sui vel alie. jur. Arg. l. 2. ff. de re jud. Cuman. in l. fin. n. 4. ff. de ap- pell. recip. Vital. in tract. de claus. tit. an juri alim. pos- sit renun. cum jura. n. 106. fol. mihi 633. Aretin. conf. 97. n. 3. in si. sequitur Rota dec. 764. lib. 1. div. vs. per to- tam; ubi dicitur, quod à sententia lata in causa ali- mentorum, quæ non jure actionis, sed officio judicis propter inopiam petita essent, non potest appellari. Flores alios (aliquibus ex his citatis) in hanc senten- tiam allegat Surdus d. q. 60. n. 21. & seqq. quæ ver- rissima est, licet minus rectè minusque petiè, minus digestè, & sub verborum confusione contrarium tenta- re voluisset. intricatè allegando Doctores, qui suam- met reprobandam intentionem dicentes, quod etiam quando agitur pro alimentis jure actionis, non ad- mittitur appellatio si actor inops sit; ut tunc parit ratio, ac in agente officio judicis, de quo statim dicendum.
Hanc nostram conclusionem (licet à principio æqui- vocè) tenet Marquella de commissio. 1. p. c. 18. n. 8. fol. 202. dum ad ill. allegat Pedemont. Gnidobon. & Lancel. dicit in comprobationem, quod ad hoc ut à præstatio- ne alimentorum procedat appellatio suspensiva, tria requiruntur. Primum, quod judicis officio, non jure actionis petantur. Secundum propter inopiam, qua cessante appellationi locus erit. Tertium; quod futura, non præterita petantur; & ita censuisse Rotam coram Domino Orano in una Anconitana alimentorum q. 4. Decemb. 1585. post Bart. in tr. alim. n. 47. Alberic. in l. si judex in ff. de iis qui sunt sui vel alieni jur. Roman. in l. 1. n. 15. ff. solut. mat. in aut. similiter, n. 43. C. ad leg. Falci. Aret. conf. 97. n. 3. in si. Bald. novell. in tr. de dote p. 9. privil. 7. & cave à Marquellano, seu attenta lege, quia intricatè loquitur cum terminorum confusione.
Quod autem dicit Surd. ubi proximè citatus, ne- gandum est libenter, non quando officio judicis petun- tur alimenta, ideo est quoniam ipsa natura, jure que natu- rale hoc inducit præstari; puta, filio à patre patri à filio & similib. l. vel negare, ff. de iis, qui sunt sui vel ali. jur. d. ex hoc jure de jure natur. gent. & civil. gl. in l. sed & si §. consultu. de peti. hæreditatis Claud. in d. l. ex hoc jure col. 14. Cagnolus in l. cum amplius §. is natura nom. 1. & seqq. ff. de regul. jur. at quando jure actionis petuntur, solum jus civile operatur; quod multum interest, & illud

illud adeo fortius, ut filius alimenta sibi debita à parte naturali non possit renunciare. Secundum Barto. in l. 1. §. si vel parens, ff. de lib. agnos. Cevallos in contra. comm. 1. vmo q. 388. ac idem æqualitas inducta à Surdo non procedit, ut vides, nec etiam ob alium fundamentum, quo movetur nemo, quod paupertas & inopia sit sufficiens, ut actori, habenti pro se sententiam, alimenta præstentur, lite pendente, quia falsum est, & improbabile, siquidem tria copulativè concurrere necesse est, scilicet, quod sit filius, vel nepos, & quod pauper, & quod jam habeat pro se sententiam, ex l. si instit. §. de inoffic. ff. de inoff. testam. ut latè probavit noster Cov. in pract. c. 6. n. 6. Lud. Molin. de primog. Hispan. l. c. n. 30. Lara in d. l. si quis à liberis, §. si vel parens nu. 42. Alvar. Valate. consult. 1. n. 9. vers. nec existimo, insinuantes tribus, vel aliquo illorum deficientibus, sumptus actori non deberi; sic sequitur, ut paupertas hæc non operetur speciale, sola ipsa & de per se.

16 Deinde facit pro hac parte, & contra Surdum; nam quando alimenta peuntur jure actionis, ut ex contractu, &c. causa alimentorum non est summaria, ut probant Bart. in l. de alim. n. 2. C. de trans. idem approbant Bald. in l. nonnunquam, l. 2. ff. de judiciis, Decius in d. l. de alim. 12. & ibi Curtius junior n. 8. Decius in l. certis annis n. 7. C. de pactis. Marant. de ord. jud. q. p. d. 9. n. 52. Didacus Perez in rub. tit. 1. lib. 3. ordinam. Lara in d. §. si vel parens, n. 24. & post Alex. & Barto. idem latè tenet Marquell. tr. de commissio. p. 1. c. 18. n. 5. 6. 6. & 7. fol. 201. Surdus de alim. privol. 2. tit. n. 16. Gratia. discept. for. tom. 1. c. 33. num. 22. ubi intelligit in inope, rationem reddentes quia in hac specie cessat causa, cujus favore introducta sunt privilegia alimentorum, quia ille, qui sibi quaerit alimenta, tuebitur pariter, cum præsumatur vir prudens maturi gravisque consilii. Probat etiam Flores de Mena in pract. q. d. q. 14. n. 11. & supra, ut hoc casu agatur jure ordinario, & appellatur, & jure actionis etiam agitur in legato pro alimentis, ut post alios Gratia. discept. foren. c. 104. à num. 57. Marefcot. varior. resolutio. lib. 2. c. 83. à n. 1.

18 Prædicta tamen conclusio, qua diximus, à sententia super alimentis lata non esse licitam appellationem suspensivam: fallit, & non procedit, quando sententia est lata contra eum qui petit alimenta, quia iis à negativa sententia potest quoad utramque effectum appellare, Angel. in l. si sub n. t. ff. de appell. recip. quem referunt, & sequuntur Cæsar. Contard. in l. unica litem. 17. n. 19. C. si de nomen. poss. Ruginel. in tract. de appell. §. 2. c. 3. n. 86. Scaccia tract. de appell. q. 17. lim. 7. n. 19. Petrus Surd. tract. de alim. tit. 8. privol. 60. n. 24. in fin. & n. 23. & seqq. & signanter n. 33. si Marquell. tract. de commissio. p. 1. c. 18. num. 17. fol. 210.

19 Generaliter verum est, quod à sententia negativa lata contra agentem aliqua privilegiata via, & sui natura inappellabili, admittatur appellatio quoad utrumque effectum, de quo latè infra c. 4. hac 3. p.

20 Hinc ut vides, pedetentim labimur in nostram propositam questionem, an à sententia lata virtute contractus, quo alimenta promittuntur; & cui alius pro alimentis consequendis jus naturale, & officium judicis est paratum; sit appellationi interpolatæ deferendum: & facit difficultatem resolutio proximè præcedentis declarationis, ut quando ex contractu agatur, appellatio sit licita quoad utrumque; quando officio judicis, fecus.

21 Et pars affirmativa, ut in nostro casu sit deferendum, probatur, primò nam licet actio iudiciali executionem habeat paratam, & stipulatio tamen, per quam ipsa novatur, ejus privilegio non gaudet, l. minor. 14. ff. de minorib. Arimmin. Te pat. lib. 1. tit. de re judic. fol. 316. col. 2. circa fin. nec ipsa sententia illud conservat, nec retinet text. est in l. si se nov. obtulit. 4. §. si ex conventiones, ff. de re judic. Si quidem etiam contractus gestus in ul-

tima voluntate amittit suam naturam, & assumit naturam ultimæ voluntatis, l. t. §. si quis sub conditione, ff. ut legato non. cavea. l. ff. in l. nemo potest à n. 21. ff. de leg. 1. Ergo idem in nostro casu est dicendum, ut privilegium executionis, quod habebat sententia lata in favorem patris, vel filii, per stipulationem amittatur subsequatam. Et comprobatur quoniam licet à merito possessorio non appelletur, tamen in possessorio intentato, vigore contractus & obligationis appellatio admittitur quoad utrumque; ita latè dixi hac 2. p. c. 12. à num. 99. cum multis seqq.

Secundò & pro hac parte facit, quoniam provolito hominis facit cessare privilegium à jure sibi concessum, l. penult. ff. quib. mod. pign. vel hypoth. solvi. ubi tacita hypotheca alicui à jure competens amittitur per expressam ab eo stipulationem, ex quo text. illam communiter eliciunt DD. nostri conclusionem, quod provolito hominis novando provisionem legis, tunc provolito legis, etiam si sit de jure communi tollitur per provisionem hominis; ita tenent Cynus & Salicet. in l. 2. C. de jure emphyteu. & habetur in l. 4. §. si ex conventiones, ff. de re jud. Salicet. post Petrum in l. fin. C. de pactis conven. in d. l. 176. Negusan. de pig. 4. memb. 2. p. c. 93. & sursum, ergo idem est dicendum, ut cesset privilegium executionis, tacite à jure sibi concessum per initum alimentorum contractum.

Tertiò facit, quia quando in aliquo negotio propter aliquam causam est prohibita appellatio, si ea accedat aliud, quod illam prohibitionem non patitur, hoc prævalet, & ut potentius facit cessare prohibitionem, itur appellatio admitti debeat, probat elegans text. in §. super quest. §. nos autem de off. deleg. ergo ius actionis permittens appellationem cum accedat officio judicis prohibentis illam, attendendus est.

Sed his non obstantibus etiam pro contraria parte, imò à sententia lata pro alimentis virtute contractus pariter appellationi non esse deferendum, facit fortiter. Primò, nam ubi reperiuntur duæ regulæ, una affirmans, alia verò negans, hæc potius (ista neglecta) sequendam & attendendam esse, probat text. in l. tutor quoque 3. in ord. §. liberti. vers. sed si patronum suum, ff. de suspens. tuto. junctal. 1. §. consequens, eod. tit. tradit per hæc jura Ant. Dinus, & Bart. ibi in prima lectura. sequitur Alex. in l. si conveniri col. 1. de re judic. & ubi concurrunt duo privilegia, aliud prohibitorium, aliud permissivum, illud potius prævalere, & sequendum esse, l. si Rufinus vir clarissimus & ibi Bald. in princ. Raphaël Fulgo. Alex. Franc. Aretin. & Ill. C. de test. militis, sed circa alimenta hæc concurrit actio, & officium judicis, & sic duæ causæ, alia permittens appellationem, alia prohibens, ergo causa prohibitionis est sequenda necessarîo.

Secundò pro hac parte facit dispositio text. in l. qui id quod, ff. de donat. ubi donationis in stipulationem deducta, & virtute stipulationis condemnatus donator non amittit privilegium, nec convenitur in quantum facere potest, quod donationis virtute sibi competeat, reddens rationem text. ibi, causam enim & originem constituit pecuniæ, non iudicii potestatem prævalere, placuit, &c. & sic potestas stipulationis, seu actionis constituit, quod id significent illa verba (non iudicii potestatem) ut declarat ibi glossa, non est apta impediendi privilegium antea competens.

Tertiò probatur, quando una actio devolvitur in aliam, intelligitur devoluta secundum suam naturam primævam, text. est in l. item veniunt, §. cum prædiximus ff. de petitione hæredit. ubi gl. & Doctores hoc notant, quemadmodum quando una actio in alterius locum succedit, ejus naturam assumit, l. §. si quis sub conditione, & huic stipulationi eisdem causas & conditiones inesse, sciendum est, &c. ff. in legator seu sui nomine caveatur, l. si quis stipulatus, ff. de usuris, l. si id quod ff.

ff. de constit. pecun. l. si cum §. 2. ff. si quis cautioni, ergo ista actio ad alimenta, quæ succedit in locum officii judicis, ejus naturam assumere, & retinere debet.

29 Quartò & huic proximum est, quod quando in una mente persona concurrunt qualitates naturalis, & accidentalis, quæ infumalitate nequeunt, prævalet naturalis, l. qui habet, ff. de tutelis, siquidem & attenditur potius causa primordialis & originalis Craveta conf. 144. n. 2. & principium est sine potentius, & causa incipiens potentior est periciente l. 1. ff. de orig. jur. l. Pomponius, ff. de negotiis gest. l. si filius, ff. de verborum obli-

30 gat. & omnis processio fit à principiis, Arist. l. de celo. Angel. conf. 110. n. 6. post medium Craveta conf. 883. n. 13. & finis regulatur à suo principio, & ad illud trahitur, l. 3. §. Seio, ubi Bald. ff. de minor. Angel. in l. si possessor, §. Seio, ubi Bald. ff. de petitione hæred. sed in filio, vel parte alimenta trahente concurrunt officium judicis inductum ab ipsa natura, & contractus, qui est accidens, ergo illud prævalet.

32 Quintò facit, nam si stipulatio, quæ est stricti juris, & strictæ interpretationis, interponatur super contractu bonæ fidei, hujus naturam, & effectum retinet quia qualitas primæ obligationis censetur adjecta in stipulationem, l. aliam, ff. de donatio. l. 2. vers. qui, ff. de privilegii credit. Bart. in l. si quis cum aliter n. 4. ubi Alex. n. 3. & Ill. 12. ff. de verbor. ubi Aret. & alii plures citati à Pinello in repetit. l. 2. C. de rescind. l. 1. p. 33 c. 3. n. 11. & seq. Ceval. in contra commun. opinion. tom. 1. q. 510. ante fin. dicentes quod remedium l. 2. C. de rescind. vendit. quod non datur in contractibus stricti juris; locum habet in stipulationibus interpositis super contractibus bonæ fidei, & hinc est, quod si depositum subrogatur loco alterius contractus, licet opponere omnes exceptiones, quæ poterant primo contractui opponi, Corraus tract. de deposito t. p. tit. de causis n. 42. cum pluribus seqq. Marta de jurisd. 4. part. cent. 2. cap. 104. Ergo privilegium non admittens appellationis inhærens officio judicis, & æquitati naturali filio præstante alimenta, debet durare, & repeti in contractu eademmet promittente, qui eo sui natura caret. Longum potuissent in re hac facere progressum, sed hæc sufficient.

35 Quid dicendum in tam difficili, & intacta questione? an fœdere distinctionis intendo componere; ut enim contractus, quo alimenta promittuntur filio, puta; celebratus est animo movendi priorem obligationem inductam ab æquitate, & ratione naturali (prout hodie requiritur ut expresse sit novatio iuxta l. si C. de novatio.) & tunc cum officium judicis penitus evanescat, remanet sublatum, cum provolito hominis faciat tunc cessare provisionem legis, quando fit ad eam novandum non aliter, ut expresse declarat Negusan. in d. 4. memb. 2. p. n. 93. & omnes alii DD. quos ad secundum argumentum prioris partis n. 23. supra adduximus, remanetque donatæ jus actionis ex contractu, quia per translationem unius actionis in aliam prior extinguitur, ut per DD. in l. singularia, ff. si certum, & l. certi conditio, §. depositi eod. tit. extincto autem primo contractu, extinguuntur omnia ejus privilegia, c. accessorium de regul. jur. in 6. Salicet in auth. ad hæc n. 13. C. de usuris, ac ideo ex eo agendo ad alimenta sententia super ipso lata patitur suspensionem per appellationem subsecutam, ut superius diximus in ultima declaratione, n. 13. Et magis etiam in specie facit dispositio text. in d. l. si non obtulit. §. si ex conventiones, ff. de re judic. ibi, si modo novatio intercessit, &c. & cæteræ doctrinæ additæ in primo fundamento officii prioris partis, ut loquantur, quando novatio intercessit, & ideo hoc casu appellationi tanquam licitæ non deferens, vim faciet.

38 Si autem hic contractus fiat non novandi causa, sed ut accedat priori obligationi, à natura inductæ, ad

corroborationem, & additamentum ejus, & multiplicetur cautio ac securitas tunc cum judicis officium ad alimenta integraliter, & in suo esse remaneat, retineatque suam propriam naturam, quæ prævalet, & attenditur tanquam causa originalis, primordialis, & qualitas naturalis. Et quia qualitas prioris obligationis; censetur adjecta in stipulationem subsecutam, quæ probant text. in l. qui id quod, ff. de donat. l. aliam, ff. de donat. l. 2. vers. quare, ff. de privol. gis credit. & alia jura, & Doctores omnes adducti in 2. 3. 4. & ultimo 39 fundamento, quæ pro secundæ partis comprobatione questionis adduximus, & secundum Doctores in secundo fundamento prioris adductos, n. 23. & magis ad nostrum casum probant d. §. si ex conventiones, verba ibi, cæterum si non novandi causa id factum est, manebit ordo executionis, sed si pignora accepta sint, vel fidejussores in rem judicantem consequens erit dicere, non cessare executionem, quippe cum accesserit aliquid rei judicatæ, non est à re judicata recessum, &c. expendo insuper text. celeberrim. l. 2. vers. quare, ff. de privilegii creditor. ibi, quare si in stipulatione fueris impenfa deducta sit, dicendum est locum esse privilegio, si modo quis non abiciendi privilegii causa stipulatus est, &c. Et faciunt, quæ in primo distinctionis membro dixi, sequitur evidenter, ut appellationi emissa à sententia super tali contractu lata, esse nullatenus deferendum, absque metu violentiæ, quia tunc officium judicis principaliter attenditur, juxta quæ probavi in ultima declaratione ad regulam supra appositam, ubi appellationem suspendere, afferre valem est.

Unum tamen essentiale in hoc secundo distinctionis 40 membro libenter advertam, nam cum ut semper attendimus, quod principaliter agitur, res semper denominetur à potentiori, atque in hac obligationis mixtura potentior illa sit quæ ex judicis officio provenit secundum prædictas doctrinas: actor debet in iudicium 41 deducere, & probare qualitates, quæ in hoc officio judicis desiderantur, ut putâ; filium esse, &c. & inopem, quia cum judicis officium non detur, nisi quibus lex præstare jubet, inopibus tamen non divitibus ex specialibus rationibus inducta ab æquitate, & naturali ratione, l. si quis à liberis, §. de liberis agnoscent. Bald. in l. liberus, quos §. 1. ff. de alimen. & ciba. leg. DD. in l. de alim. per ill. m. text. C. de trans. Petrus Surd. de alim. tit. 1. q. 108. n. 4. & eod. tit. q. 112. n. 3. & seqq. & proprietate diximus, quod quando ad alimenta agitur judicis officio, proceditur summarîe, nec admittitur appellatio suspensiva, quoniam paupertas, & fames dilutionem non patiuntur; ad differentiam quante agitur sine judicis officio, quia tunc sive pauperibus, sive divitibus debentur alimenta. Idem est veluti si alia res promitteretur, ac ita cum officium judicis sit fortis qualitas excludens appellationem in hac mixtura, ideo omnia quæ ejus naturæ convenient agens deducere, & verificare tenetur, ut queat obtinere in privilegio non 42 admittendæ appellationis, tunc verò officium judicis concurrat cum actione quando per id uberius consulto agenti, & per id aliquid additur actioni, l. in causa, & ibi communiter DD. ff. de minoribus.

Cum eo etiam casu, quando agitur ad alimenta 43 utraque obligatione committitur, una admittens appellationem, alia (hoc est officium judicis) excludens, hæc illi præponderat, & detrahit ex illa resolutione, non minus probabili, quam vera, de qua supra in 2. p. c. 7. à n. 44. & per tot. Quod quando duæ qualitates adversæ, alia prohibens appellationem, alia desiderans, concurrunt circa unum, & idem individuum, qualitas negativa præferatur, & vincat, ex his quæ exactissime in comprobationem concessimus. Ubi sic intelligendum esse celeberrim. text. in d. cap. super question. §. nos autem, de off. deleg. quem adduximus, pro tertio fundamentum prioris partis hujus questionis. Et insuper etiam

judicis, sive jure actionis, quos omnino vide, quia eleganter loquuntur, ibid. a n. 88. cum multis seqq.

Periculum etenim in mora caret lege, legem non admittit, atque legem tribuit, licitum facit quod non est, ac judicem incompetentem, legitimum, multoties alterat non solum precepta humana, sed etiam divina, atque naturalia, c. sicut de consecr. d. licet de feris, c. discipulos de consecr. dist. 5. c. anni rumore, &c. si nulla necessitas 23. q. 8. c. secund. de observ. jejun. c. quanto de consuetudine, c. quod non est licitum de reg. jur. in 6. l. nomine C. de religio. & sumptib. funer. l. 2. C. de patr. qui filios dist. straxere, l. unica, & ibi gl. expedire, ff. de officio consul. cum multis quae congesti Tiraquell. de retractu §. 1. gloss. q. n. 22. & latius §. 26. gloss. l. n. 18. & seq. & iterum in tract. de penis temper. causa 33. per tot. Chassan. in consuet. Burgund. rubr. 1. §. 4. gloss. l. n. 26. & §. 5. verbo, se il ne a grace, n. 15. & seqq. Cachera. dec. Pedem. 68. n. 28. alios refert Quiesada, div. q. 4. n. 3. Petr. Greg. in syn. tagm. jur. 1. p. l. 3. c. 8. n. 4. late Camill. Gobin. de verb. sig. 10. ex n. 21. Bob. in polit. l. 2. c. 18. n. 318.

Et quod imminens periculum, & instans necessitas, cum non recipiat dilationem, attribuat jurisdictionem etiam non habentem, cum tunc a juris regulis recedatur, probat text. Auth. defens. civ. §. aud. l. 2. tit. 9. p. 5. Abb. in c. cum non ab homine n. 15. cum seq. & supra de iudicis, & in c. consil. n. 9. de appell. Alex. & Imola in l. 2. ff. de jur. omn. jud. & cons. 62. disertissime Doctor volum. 4. Suarez in declar. l. 2. fori n. 47. & seqq. post repetitio. l. post rem ff. de re jud. Bern. Diaz. in reg. 496. Greg. Lop. in d. l. pari gloss. 2. Cachera. in dec. Pedem. 30. n. 14. Tallada de carcere. c. 11. §. 2. n. 2. Cast. a Bobad. in polit. l. 2. c. 21. n. 71. & c. 17. a n. 109. cum seq. & iterum eod. l. 2. c. 18. n. 318.

CAPUT II.

A sententia reformante alimenta, seu pensionem, & assignante congruam beneficiato vel coadjutori dato illiterato, seu imperito Rectori, economo, & vacanti Ecclesiae nominato: seu etiam lata pro solutione decimarum, mercede famulorum, appellationi emissa an non deferens vim faciat?

SUMMARIUM.

- 1 Congruis novae assignatione facta per ordinarium Rectori beneficii appellationi emissa non est deferendum, quia suspensiva. Concil. Trident. sess. 7. de reformat. c. 5. verba adducuntur ibidem. Concil. Trid. loc. sess. 7. c. 7. refertur, ibid. Concil. Trid. loc. refertur sess. de reformat. c. 2. & sess. 2. c. 4. eadem sess. 25. de reformat. c. 25. quibus est cautum, in qualibet congrua portionis assignatione ordinariam posse appellatione postposita exequi, ibid. 2 Congrua in assignatione Episcopus procedit secundum conscientiam, & velo levato, semotis omnibus exceptionibus, & per consequens semota appellatione. 3 In congruae assignatione tractatur de alimentis praestandis iudicis officio. 4 A congruae assignatione, sicut ab alimentorum praestatione non admittitur suspensiva appellatione. 5 Conscientia quando a jure iudicis est onerata, appellatio regulariter non suspenditur. 6 Congrua assignata etiam clerico suspensio a beneficio, non suspenditur per appellationem subsecutam. 7 Congrua praestari jubetur per sententiam provisionalem, & ideo non suspenditur. 8 Subsidiium charitativum impositum pro sui sustentatione pariter non suspenditur per appellationem. 9 Ab excessiva congruae assignatione appellationi interjectae deferendum non est.

10 Ab excessiva fractionum taxatione & liquiditate facta in executivis, an & quando sit licita appellatio, remissive.

11 Alimentario seu portionario exigenti annuatim alimenta, aut portionem ab antiquo legitime constituta, si mota sit super reformatione, qua putat, vel aucta est res, super qua portio est constituta, vel alia bona quaesivit alimentarius, quibus casibus potest agi ad reformationem portionis & alimentorum, remissive.

12 A sententia super reformatione portionis, seu alimentorum sive contra actorem, sive contra alimentarium lata, licita est appellatio quoad utrumque effectum.

13 Alimentorum reformatio idem in effectu est, ac si sententia lata fuerit contra alimenta petentem, cui ab hac negativa permittatur appellare quoad utrumque effectum.

In favorem congruae aut alimentorum assignatione, indultum est privilegium, & ratio prohibendi appellationem suspensivam, ibid.

14 In favorem alimentarii quod est introductum, non debet in eius damnium retorqueri. Ratio prohibendi appellationem cum cesset, debet cessare ipsa provisio, ibid.

15 Appellationis prohibitio in alicujus inducitur favorem debet intelligi, si in favorem eius lata sit sententia, secus si contra.

16 Appellatio quamvis sit prohibita in remedio l. fin. C. de edict. D. Adr. tamen permittitur quando sententia fertur contra actorem.

Sententia contra alimentarium lata si exequeretur, foret dare privilegium, cui jus negat, ibid.

17 Appellatio permittitur quoad utrumque effectum a sententia, qua declaratur non esse reformandam, nec minuendam portionem, seu alimenta jam antea constituta.

Appellatio permittitur a sententia denegante congruae suae alimentorum reformationem, si alimentarius est in quasi possessione percipiendi, illi non officit, quia licet & appellatione pendente privari non debet sua possessione, ibidem.

18 Continuas suam possessionem licet & appellatione pendente non attentat.

19 Pensionario existente in quasi possessione exigendi pensionem late sententia super reformatione pensionis, aut nullitate ipsius non exequitur prima sententia, nec ipse interim impeditur sua uti quasi possessione, imo tunc rescribitur cum clausula, sine retardatione solutionis pensionis.

20 A sententia reformante pensionem ab antiquo constitutam super beneficio, ex quibus causis, & quando admittat appellationem suspensivam.

21 Reprobatur Cevallos opinio.

22 Congruae ex antiquo constitutae quando per Rectorem agitur ad augmentum, ex quo incidenter tractatur de pensionis reformatione, appellationi ab augmento congruae, & incidenter a diminutione pensionis non est deferendum.

23 Alimentorum privilegium non admittit ad appellationis suspensivae procedit, non solum quando sententia lata est pro omnibus alimentis praestandis, sed etiam pro aliqua parte ipsorum.

24 Augmentum regulatur secundum naturam principalis, cui augetur.

25 Appellari si non potest a sententia lata ex jurisdictione ordinaria, pariter nec potest appellari a sententia lata ex jurisdictione prorogata.

26 Appellari si non potest, ab aliquo propter dignitatem personae vel alias, pariter nec poterit appellari si procedat ex jurisdictione prorogata.

27 Jurisdictio prorogata & augmentaria non est diversa a prima, sed ex eadem extensa, & de utraque idem est iudicium.

28 Congruae & alimentorum augmentum ubi concurrunt

in eadem sententia cum pensionis diminutione quoad appellationis prohibitionem diversae sunt qualitates, & quae praevalent.

30 Sententia quamvis sit stricti juris, tamen ex vi attractiva continens unum trahitur ad aliud, sine quo illud unum super quo lata est, non potest fortiri effectum.

Quod procedit etiam in libello, ibid.

31 Sententia lata super congruae augmento causative & incidenter praedicta pensionario super diminutione pensionis, cum principaliter agatur de congruae augmento. Attenditur semper, quod principaliter agit, ibid. Congruae augmentum cum sit causa diminutionis pensionis, illius naturam attendere debemus, ibid.

32 Jus potentius operatur in causa, quam in causato.

33 Qualitates contrariae quando in eadem sententia concurrunt alia permissiva, alia vero prohibitiva appellationis, accessoria cedit naturae principalis.

34 Qualitates contrariae concurrentes in sententia circa unum inseparabile aequae principaliter tamen, qualitates prohibitive appellationis praevalent.

35 Congruae augmentum & pensionis concurrunt circa unum & idem indissolubile.

A pensionis diminutione non potest admitti appellatio suspensiva, quin eundem effectum causet in augmento congruae contra ejus privilegium, ibid.

36 Flores de Mena inconstantia in hac questione refertur.

37 Pensionis ad reformationem quando agitur ex causa agenda congruae, non agitur jure actionis, sed officio iudicis contra Flores de Mena.

38 Clausula Bullae (dammodo remaneant centum pro Rectore) ad corroborationem juris Rectori competentis est apposita; non ut illud innovetur.

39 Alimentorum augmentum sententia multo fortius excludit appellationem suspensivam.

40 Alimentarius quamvis consenserit taxationi alimentorum factae per rem iudicatam, semper poterit petere augmentum si reditus decreverim, vel alia iusta causa.

41 Congruae petitio non habet locum in beneficiis simplicibus, sed in curam animarum habentibus duntaxat.

42 Rectori impedito perpetuo, seu etiam imperito, atque illiterato ordinarius potest dare coadjutorem temporalem non perpetuum, nec cum futura successione. Rector inutilis effectus, atque senio impeditus, non est privandus suo beneficio, ibid.

43 Coadjuvatori Rectoris impediti assignanda est certa congrua pro victu de fructibus beneficii.

44 Intellectus ad text. in c. tua nos, de clerico aegrotam. Ministr. traditur.

45 Coadjutor potest dari Parocho exempto propter identitatem rationis.

46 Parochus cui ex impedimento vel imperitia datur coadjutor, non excusatur a residentia.

47 Trident. sess. 21. de reformat. cap. 6. verba recensentur.

48 Coadjutoris deputatio, etiam facta judicialiter, non suspenditur per appellationem subsecutam.

49 Quod intelligitur quoad effectum suspensivum, quoad duntaxat caret hac appellatio, non tamen devolutivum.

50 Impediti & imperiti a jure aequiparantur, cum ex utroque oriatur impedimentum officii exercitio. Illiterati quales dicantur, ibidem remissive.

51 A congrua assignata economo & Vicario Ecclesiae vacanti deputato an suspendatur per appellationem subsecutam.

Text. in c. cum vos, de off. ordinarii expenditur, ibid.

52 Oeconomus an assignandus ab Episcopo durante lite inter patronos vel in tonum queat beneficium providere, remissive.

53 Vicarium idoneum potest Episcopus constituere Ecclesiae vacantis habita notitia cum congruae assignatione Sagaldo de Protect. Reg.

ne ejus arbitrio, donec de Rectore provideatur.

54 Congrua Vicario assignanda est ex fructibus ejusdem beneficii, aliis tamen reservatis successori.

55 Vicarius Ecclesiae vacanti constitui non potest is qui in concursu, ut magis idoneus electus est ad idem beneficium, donec facta collatione nanciscatur possessionem.

Quod procedit etiam in aliis beneficiis quibusvis, ibid.

56 Oeconomus deputatio, sicut & ejus congruae assignatio non impeditur per appellationem sequentem.

Tridentini verba ponderantur in d. c. 18. sess. 14. de reformat. ibid. & Ecclesiae vacanti deputatus Vicarius etiam appell. pendente, non admovendus donec de Rectore provideatur, ibid.

57 Congrua quantitas Vicario assignanda relinquatur Episcopi arbitrio, quod hodie limitatum est ex Bulla Pii V.

58 Congrua Vicarii temporalis quae sit per Congregationem Cardinalium arbitrata.

59 Vicario dato Ecclesiae vacanti non sunt assignandi omnes fructus beneficii, & quid si omnes sint necessarii ad congruam portionem.

60 Congrua Parochis non potest esse minor centis ducatis.

61 Vicarius ad nutum amobilis, non potest removeri ante finem anni servitium.

62 Officiales ad nutum amobiles, non possunt absque causa amoveri.

63 Decimarum condemnatio an recipiat appellationem suspensivam.

64 A decimis ad tributa valet argumentum, quia illae reservavit Deus in signum universalis dominii.

65 Decimarum executio fit appellatione non obstante.

66 Decimis jus assistit, & debitum est evidens, & ideo habent executionem paratam.

67 Decime, cum clericis assignentur pro alimentis, dilationem non patiuntur.

68 Decimarum solutionis tarditas continet peccatum.

69 Divini cultus aut anima favor non recipiunt appellationem, & excusant ab attentatis.

70 Tributa & vectigalia Principi debita cur non suspendantur per appellationem.

Multo minus debent suspendi decime cum sint tributa animae debita Principi caelesti, ibid.

71 Decima cum proveniat a jure divino, dicitur cibus domus Domini.

72 In decimis cum agatur de materia concernente animam potest Judex Ecclesiasticus incipere a precepto de solvendo, & monitorio.

Monitorium pro solutione decimarum resolvitur in simplicem, ibid.

73 In decimarum causis commissis super appellatione non rescribitur nisi cum clausula (sine retardatione solutionis decimarum.)

74 Consuetudo seu praescriptio non est legitima causa ad impediendam solutionem pensionis appellatione pendente.

75 Exemptionem allegans, si super illa non audiat in causis decimarum, potest licite appellare.

76 Exemptio tributorum permittit appellationem suspensivam.

77 Sententia inter duas Ecclesias contententes super jure decimandi appellationem.

Et etiam quando collector decimarum excedit modum, quia datur appellatio, ibid.

78 Salarii famulorum sententia non suspenditur per appellationem a condemnatione emissam, quia res non patitur dilationem.

79 Salarii & mercedis famulorum causa summarie tractatur, atque etiam appellatio a sententia salarii & mercedis non retardat executionem.

80 Salarium Advocatorum, Procuratorum, & sollicitatorum an recipiat appellationem suspensivam.